

Misjonsgudstjeneste i Østenstad menighet, 4. søndag i åpenbaringstiden, 27.januar 2019.

Dagens prekentekst finner vi i Ordspråkene, kapittel 14, i versene 21-22. 25 og 31.

21 Synd gjør den som forakter sin neste,
salig er den som viser medynk med de
fattige.

22 De som tenker ut ondt, farer alltid vill,
de som har godt i sinne, møter godhet og
troskap.

25 Et sannferdig vitne berger liv,
den som farer med løgn, er en sviker.

31 Den som undertrykker den svake, håner
hans skaper,
den som hjelper den fattige, gir Gud
ære.

Slik lyder Herrens ord.

*

“Hvorfor har vi det ikke bedre når vi har det så godt?” Dette var tittelen på boken som tidligere biskop Per Arne Dahl skrev i 2002. “Hvorfor har vi det ikke bedre når vi har det så godt?”

Det er en stund siden jeg leste boken nå, men jeg husker den tok opp vesentlige problemstillinger. Samtidig som vi lever i det land som gjentatte ganger er kåret til verdens beste land å bo i, er det fortsatt mange i samfunnet vårt som spør seg hvorfor vi ikke har det *enda bedre*. Og da er det grunn til å spørre hvorfor mange er så misfornøyde med liv og samliv, sliter med psykiske lidelser og hvorfor de fortsatt er på intens søken etter det meningsfulle liv. Per Arne Dahl skrev om tvilens skapende uro, om gudstroens retningsgivende kraft og godhetens gjenskapermakt. Her er det mye å tenke på. Vi trenger gode medmennesker. Vi trenger også en kirke - en misjonerende kirke - sendt av Gud med øyne, ører, hender, føtter og en munn som kan møte de utfordringer som dagens mennesker er opptatt av og som kan gi håp. Dette håp som vår kristne tro er full av! Et håp for dette liv og et håp som strekker seg utover dette liv!

*

Jovisst er mye som er bra, både i den store, vide verden, og i den lille norske verden. Det er mye å glede seg over og som det er grunn til å være takknemlige for. Om ikke for alle, så for de fleste av oss nordmenn i hvertfall. Vi gleder oss over

teknologiske nyvinninger, økt levestandard, mindre barnefattigdom og generelt sett bedre livsvilkår. Men er det sant at denne verden, som vi lever i, blir gradvis bedre? Er det ikke like sant at det gode og det onde alltid har levd side om side? Og at noe blir bedre og noe blir verre? I hvert fall om vi skal tro på eldgamle tekster fra Ordspråkene.

Vi trenger ikke å gå så veldig langt tilbake i tid for å få bekræftelse på dette. Tenk bare på all dramatikken som er skjedd i løpet av det siste århundret: To verdenskriger. Holocaust. Heftige kriger i Korea, Vietnam og på Balkan. Folkemord og etnisk utrensning i Rwanda, blodbad i Midt-Østen. Etniske og interreligiøse konflikter. Den kalde krigen mellom østblokken og den vestlige verden. Økonomiske oppturer og nedturer. Økologiske kriser. Terrorangrep – 11. september i USA, 22. juli i Norge. IS, Den islamske stat. Listen kunne vært utvidet. Noe er blitt bedre, men altså ikke alt. Å si at alt blir gradvis bedre er i hvert fall ikke en sannhet uten modifikasjoner.

*

Verdenssamfunnet som helhet har blitt preget av alle enkeltbegivenhetene. Hva så med kirken? Jo, kirken vil også hele tiden bli preget av den verden den lever i, på godt og vondt. Men midt opp i dette har vi likevel opplevd en eksplosiv kirkevekst. Prosentandelen kristne er omtrent som den var for 100 år siden. Cirka 1/3 av jordens befolkning tilhører faktisk en kristen menighet. Men tar vi med at folketallet er steget fra 2 til over 7 milliarder mennesker - ja, faktisk 7,5 milliarder - kan vi konstatere at det aldri har vært flere kristne i verden enn akkurat nå! Så la oss slutte å omtale oss selv som en minoritet! Vi er mange kristne! Derfor har den kristne kirke mange hender, føtter, øyner, ører og munn strategisk plassert i ulike deler av verden!

Men *noe annet* er *også* endret. Verdenskirken geografiske tyngdepunkt har flyttet på seg. Etter at det globale nord i 1000 år hadde hatt flest kristne, befinner majoriteten av kristne i dag seg utenfor USA og Europa. Endringen har skjedd gradvis, men har vært spesielt merkelig siden 1970. Hver eneste dag legges det nye medlemmer til den verdensvide kirke mens det i vår del av verden er stadig flere som forlater kirken fra en søndag til en annen. Hvorfor er det

slik? Er vi blitt så høye på oss selv at vi ikke trenger Gud?

Noe annet er også endret. I mange år var kristendommen på sett og vis den rike verdens religion. Nå er det motsatt. Det er den fattige verdens religion.

*

Alt dette får følger for den vestlige kirkes misjonspraksis. Vi driver ikke misjon bare **der**, vestenfor sol og østenfor måne, men må også gjøre det **her**, i vårt eget hjemland. Vi kan ikke slå oss til ro om norske barn får begrenset kjennskap til kristen tro, at dåpsstatikken og medlemstallet går nedover, og at avstanden mellom kirkemedlemskap og aktiv gudstjenestedeltakelse øker. Vi lever i et pluralistisk samfunn hvor tro ikke lenger automatisk er det samme som kristen tro. Denne utfordringen kan ikke den kristne kirke rømme fra! Vi kan ikke late som om dette ikke er tilfelle! Vi må la vår røst høre blant mange andre røster!

*

Det at kristendommen i større grad er de fattiges religion bør også få følger for Den norske kirke og for de norske misjonsorganisasjoners internasjonale virksomhet. Diakoni, samfunnsansvar, og en god kombinasjon av ord og handling blir stadig viktigere om vi skal være en relevant, sannferdig og troverdig kirke. Det er derfor god grunn til at vi gir av vår overflod til sykehuset i Okhaldhunga i Nepal. Det blir også viktigere å **samarbeide med** de gamle historiske kirker i både sør og øst, og også med de hurtig voksende unge misjonskirker, som kanskje er frukt av vestlige initiativ. Vi, som tilhører vestens kristenhet, vi sitter ikke lenger i førerretet. I hvert fall bør vi ikke gjøre det. Vi setter gjerne med penger og kunnskap, men iveren, åndskraften, engasjementet og troserfaringen hos vår brødre og søstre i andre verdensdeler skulle **vi** gjerne hatt mer av! De trenger fortsatt oss, men kanskje vi enda mer trenger dem?

*

Alle disse endringene til tross, er det fortsatt svært mange folkegrupper i verden som enda ikke har vært i berøring med kristen tro eller som har begrenset berøring med kristen tro. La meg

gi dere en konkret illustrasjon på hva dette innebærer:

Det antas å være ca. 8000 språkgrupper i verden. I hvert fall ifølge en statistikk som jeg sitter med. Det finnes mange statistikker. Bare 448 av disse 8000 gruppene har Bibelen oversatt til sitt eget språk. Vi er en av disse folkegruppene! Jeg har ikke bare én norsk bibeloversettelse i bokhylla, men flere. Den siste norske bibeloversettelsen av 2011 kostet visstnok 30 millioner kroner å produsere. Det er flott å oppdatere Bibelen i pakt med språkets utvikling, og det finnes mange grunner til det, men når jeg sammenligner dette med det totale behovet, kjenner jeg på en viss bismak! Bare 448 av 8000 språkgrupper har hele Bibelen oversatt, 1185 av 8000 har Det nye testamentet oversatt, og 843 har bare bibeldeler tilgjengelig!

La oss i alle fall nyttiggjøre oss vårt privilegium og ta vår bibel i bruk! La oss fylle kirkebenkene i Østenstad hver søndag! Det var nærmest tragikomisk da jeg og min familie kom hjem til Norge fra Afrika på 90-tallet. Vår eldste datter som den gang var ni år var mildt sagt forbauset da hun sammen med den øvrige familie fant sin plass i en norsk kirkebenk på sommeren. Hun

utbrøt høyt, så alle hørte det: «Pappa, får vi hele benken alene?»

Vi har Bibelen på norsk, men vi har også andre privilegier å glede oss over. Mens kristne i noen del av verden, som for eksempel i de arabiske landene, i Nord-Afrika, i Sentral-Asia og Nord-Korea opplever religiøs desinformasjon, diskriminering, aktiv forfølgelse og noen ganger martyri, kan **vi - hvor som helst og når som helst** - gi uttrykk for vår kristne tro. Vi kan sikkert risikere noen spydige kommentarer av og til, men vi har full rettsbeskyttelse, ytringsfrihet, trosfrihet og forsamlingsfrihet. Det finnes få restriksjoner i vårt demokrati. Det har aldri ligget mer til rette å kunne dele det en har på hjertet med andre mennesker. Det har aldri vært enklere å tro og å gi uttrykk for sin tro!

*

«Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alt Gud har skapt», sa Jesus i følge Markusevangeliet (Mark 16,15). Dette var ikke bare disiplenes oppdrag, men det er den kristne kirkes oppdrag den dag i dag. Evangeliet, budskap om nåden i Jesus Kristus, er hele verdens eiendom. Det må ut! Det må ut til alle

mennesker, i vårt nabolag, og helt til jordens ende! Å holde evangeliet for seg selv er den verste form for tyveri som finnes!

*

Dagens tekst i fra Ordspråkene kan ved første øyekast synes malplassert på en misjonssøndag. Men er dette helt sant? Jeg synes teksten forteller oss veldig mye godt og riktig om hvordan vi som kristne skal **møte** de mennesker vi møter på vår vei, enten vi møter dem **her** eller **der**. Den forteller oss at vi som enkeltpersoner og som kristne står midt i kampen mellom det gode og det onde. Menneskeverd, nestekjærlighet og forvalteransvar må komme til uttrykk i vår formidling i ord og handling!

«Synd gjør den som forakter sin neste», leser vi. Tilbake i tiden kunne man operere med lange lister på hva som er synd. Dette kunne fort bli feil. I bunn og grunn er synd det samme som opprør mot Gud og forakt for vår nestes ve og vel.

Derfor blir det riktig det som står i neste setning: «Salig er den som viser medynk med de fattige.» Den fattige har samme verdi som oss og har

samme behov. Svikter vi den fattige, da svikter vi også Gud. «Den som undertrykker den svake, håner hans skaper, den som hjelper den fattige, gir Gud ære,» forteller Ordspråkene oss. Vi blir ofte advart mot å politisere slike utsagn, og sikkert med stor rette. Men om man ikke kan lage et politisk program av dette, får vi i hvert fall klar beskjed om at den fattige fortjener vår respekt og vår hjelpende hånd. Det bør få konsekvenser!

«De som tenker ut ondt, farer alltid vill, de som har godt i sinne, møter godhet og troskap», leser vi. Så sant, så sant. Hvor ofte har vi ikke erfart at godhet blir møtt med godhet og at respekt og tillit blir møtt med tillit og troskap?

«Et sannferdig vitne berger liv, den som farer med løgn, er en sviker.» Dette er svært relevant på en misjonssøndag. Den kristne kirke har en vitnetjeneste. Den skal snakke sant om Gud, om seg selv og vår neste. Gjør den ikke det, er den en sviker. Kraftigere ord finnes ikke!

«Sannheten skal frigjøre dere», sier Jesus et sted. Det matcher godt Ordspråkenes utsagn om at «et sannferdig vitne berger liv».

Helt til slutt. Jeg satt en gang på en veranda i den nordvestlige delen av Elfenbenskysten i Vest-Afrika og snakket med en av de første kristne blant det muslimske Mao-folket. Dette skjedde etter ca. 15 års misjonsvirksomhet. Jeg intervjuet ham med tanke på et portrettintervju i et blad. Jeg fikk høre om et liv med tvil og tro, og om glede og motstand. Mot slutten av intervjuet spør jeg om han har noe spesielt som han vil utfordre meg på eller si til meg. Han svarer kjapt. «Jeg vil bare takke», sier han, «at du og ditt folk gav meg evangeliet om frelsen i Jesus Kristus. Jeg er blitt utstøtt av familien og nabolaget på grunn av dette, men møtet med Jesus Kristus er likevel det beste som har hendt meg». For et vitnesbyrd! Vi trenger en kirke, sendt av Gud, for å gi verden håp!

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var, er og blir, en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.